

NÂNG CAO VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ CÁCH MẠNG TRONG CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI Ở NƯỚC TA HIỆN NAY

Trần Hùng Phi^(*)

Cách đây 85 năm (21/06/1925-21/06/2010), báo Thanh niên do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập đã ra số đầu tiên, trở thành ngọn cờ tiên phong, khởi đầu cho lịch sử phát triển hào hùng và vẻ vang của nền báo chí cách mạng Việt Nam.

Từ đó cho đến nay, báo chí cách mạng đã song hành cùng những bước tiến của sự nghiệp cách mạng, góp phần quan trọng vào công cuộc đấu tranh giành, giữ và xây dựng đất nước. Kể từ khi đất nước tiến hành công cuộc đổi mới toàn diện, xây dựng nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, mở cửa hội nhập quốc tế, báo chí cách mạng Việt Nam đã không ngừng lớn mạnh cả về chất và lượng (hiện cả nước có 706 cơ quan báo chí, gồm 4 loại hình: báo in, báo hình, báo nói và báo điện tử), đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu thông tin

của nhân dân, giữ vững vai trò là cầu nối giữa Đảng và nhân dân.

1. Vai trò của báo chí trong xã hội hiện đại

Báo chí là một hiện tượng xã hội đặc biệt, một biểu trưng của văn hóa. Cùng với tiến trình lịch sử phát triển của xã hội loài người, báo chí đã nhanh chóng khẳng định vai trò to lớn của mình đối với đời sống xã hội. Sự phát triển ngày càng cao của xã hội loài người đã kéo theo sự phát triển của báo chí, và ngược lại, báo chí phát triển đã góp phần thúc đẩy xã hội loài người tiến lên. Vì vậy, có thể khẳng định, khả năng hưởng thụ báo chí là một chỉ số quan trọng của xã hội văn minh.

Trong thời đại ngày nay (toàn cầu hóa và bùng nổ thông tin), việc xây dựng một nền báo chí phát triển, đáp ứng nhu cầu của công chúng, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp phát triển đất nước là một điều kiện quan trọng để mỗi quốc gia - dân tộc hội nhập và phát triển.

Trong xã hội hiện đại, *vai trò của báo chí được biểu hiện:*

^(*) ThS. Truyền thông đại chúng, Học viện Chính trị - Hành chính khu vực II, Học viện CT - HCQG Hồ Chí Minh

- Trên lĩnh vực chính trị - tư tưởng:

Báo chí luôn giữ một vai trò hết sức quan trọng, là lực lượng xung kích trên mặt trận này. Bất kỳ một lực lượng cầm quyền nào trong các quốc gia trên thế giới đều sử dụng báo chí như một công cụ để tuyên truyền, tác động vào tư tưởng, tình cảm của công chúng nhằm tạo ra ở họ những nhận thức mới, những định hướng có giá trị cho cuộc sống. Vai trò của báo chí trên lĩnh vực chính trị - tư tưởng là hướng dẫn nhận thức và hành động cho công chúng. Bên cạnh đó, báo chí còn là công cụ tham gia quản lý xã hội, giám sát quần chúng, phản ánh tâm tư, nguyện vọng của quần chúng đối với lực lượng cầm quyền...

Vì vậy, trong xã hội hiện đại, lực lượng nào nắm được các phương tiện thông tin đại chúng thì có thể hướng mọi người đi theo đường hướng do chính họ đặt ra, có nghĩa là dùng các phương tiện thông tin đại chúng để liên tục phát đi những thông điệp nhằm giáo dục ý thức, tư tưởng, thuyết phục quần chúng làm theo ý muốn của mình.

- Trên lĩnh vực kinh tế: Xã hội hiện đại gắn liền với sự phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế thị trường mà ở đó các quan hệ kinh tế liên tục diễn ra. Trong nền kinh tế thị trường, thông tin mà cụ thể là thông tin về kinh tế chính xác, kịp thời là sức mạnh tạo nên thắng lợi trong cạnh tranh.

Với khả năng phản ánh rộng khắp, đa chiều, nhanh chóng, báo chí cung cấp cho bạn đọc các thông tin kinh tế như: thông tin thị trường, hàng hóa (bao gồm thông tin giá cả, sức tiêu thụ, thị hiếu và xu hướng biến đổi thị hiếu tiêu dùng...); thông tin thị trường tài chính - tiền tệ (vốn, giá cả, cổ phiếu, sự vận động của các dòng tài chính); thị trường lao động, vật tư, thiết bị, đặc biệt là thị trường

công nghệ (công nghệ mới, sự chuyển giao công nghệ)... Báo chí không chỉ dừng lại ở việc cung cấp thông tin thuần túy mà còn có thể hướng dẫn thị trường, hướng dẫn việc áp dụng khoa học - kĩ thuật và công nghệ mới, giới thiệu những mô hình, điển hình tiên tiến trong sản xuất - kinh doanh, phổ biến những kinh nghiệm thành công hay thất bại trong quản lý, kinh doanh và áp dụng công nghệ mới, tiết kiệm chi phí trong sản xuất...

Như vậy, với hoạt động thông tin kinh tế đa chiều, nhanh nhạy, báo chí góp phần tạo nên hiệu quả kinh tế to lớn cho xã hội.

- Trên lĩnh vực văn hóa - xã hội: Vai trò của báo chí thể hiện trên những mặt cơ bản sau:

+ Báo chí làm giàu, làm đẹp cho vốn ngôn ngữ, báo chí vừa là nơi giữ gìn vừa là nơi sáng tạo ra nhiều từ mới, thuật ngữ mới cả trong cách viết và trong cách thể hiện, trong việc chuẩn hóa ngôn ngữ nói và viết;

+ Báo chí đăng tải các tác phẩm văn học nghệ thuật, khoa học, âm nhạc và các lĩnh vực khác;

+ Báo chí góp phần quan trọng trong việc nâng cao dân trí. Thông qua báo chí, công chúng có thể tiếp nhận được nhiều tri thức ở những lĩnh vực khác nhau của nhân loại;

+ Báo chí góp phần nâng cao đời sống văn hóa, giải trí, làm cho mọi người ngày càng hiểu nhau, xích lại gần nhau hơn, chia sẻ tâm tư, tình cảm, đồng thời cùng học tập, tiếp thu được nền văn hóa đa dạng của các dân tộc trên thế giới;

+ Báo chí có vai trò to lớn đối với việc hình thành và phát triển lối sống trong xã hội, bởi vì thông tin trên báo chí có sức tác động rất mạnh và nhanh, phạm vi tác động rộng.

2. Báo chí cách mạng với công cuộc đổi mới của đất nước

Sau gần 25 năm thực hiện đường lối đổi mới toàn diện của Đảng, đất nước ta đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Tốc độ tăng trưởng kinh tế của nước ta trong thời gian qua luôn duy trì ở mức độ cao; ngay cả trong thời kì kinh tế thế giới suy thoái, nền kinh tế nước ta vẫn tăng trưởng dương. Đất nước sau gần một phần tư thế kỉ đổi mới đã có những chuyển biến mạnh mẽ; đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân đã được nâng lên rõ rệt; vị thế của đất nước trên trường quốc tế ngày càng được nâng cao. Trong tất cả những thành tựu đã đạt được đó có sự đóng góp không nhỏ của báo chí cách mạng.

Trong những năm qua, báo chí nước ta tiếp tục phát huy vai trò to lớn trong việc tuyên truyền, cổ động, đã bám sát nhiệm vụ chính trị của Đảng và Nhà nước, tập trung tuyên truyền nâng cao nhận thức của các tầng lớp nhân dân về các nghị quyết, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong giai đoạn mới, góp phần phục vụ nhiệm vụ chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống tinh thần cho nhân dân.

Các cơ quan báo chí đã kịp thời phản ánh sâu rộng những thành tựu kinh tế - xã hội của đất nước, tập trung tuyên truyền về tình hình sản xuất - kinh doanh, giới thiệu những điển hình tiên tiến, gương người tốt việc tốt. Đồng thời, phản ánh những khó khăn, vướng mắc mà người sản xuất - kinh doanh gặp phải do tác động của thời tiết, giá cả thị trường lên xuống, tác động của tình hình kinh tế trong và ngoài nước, của cơ chế, chính sách...; Tuyên truyền, cổ vũ các hoạt động văn hóa, phong trào xây

dựng đời sống văn hóa mới, định hướng lối sống mới, phê phán lối sống thực dụng "coi đồng tiền là trên hết" hay lối sống gấp đang xuất hiện trong một bộ phận thanh thiếu niên; góp phần giữ gìn và phát huy truyền thống dân tộc thông qua việc tuyên truyền, tổ chức, cổ động cho các phong trào đền ơn đáp nghĩa, xóa đói giảm nghèo...; Báo chí góp phần quan trọng trong việc giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, tiếp thu tinh văn hóa nhân loại nhằm làm giàu cho nền văn hóa Việt Nam.

Báo chí ngày càng tích cực tham gia vào công tác đấu tranh phòng, chống tiêu cực, tham nhũng, lãng phí trong cán bộ, đảng viên. Trong thời gian qua, báo chí đã đi sâu tìm hiểu, điều tra, phát hiện, cung cấp thông tin ban đầu; phối hợp, hỗ trợ các cơ quan chức năng điều tra, phát hiện tham nhũng, với tinh thần trung thực, công tâm... qua đó đã đưa ra ánh sáng nhiều vụ việc tham nhũng lớn, được nhân dân hết sức hoan nghênh. Bên cạnh đó, báo chí cũng đẩy mạnh việc tuyên truyền phòng, chống các tệ nạn xã hội, tình trạng ô nhiễm môi trường.

Đặc biệt, các cơ quan báo chí đồng loạt mở thêm nhiều chuyên trang, chuyên mục, tăng thời lượng phát sóng, nhằm tuyên truyền cho cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh", trong đó có nhiều bài viết nêu bật phẩm chất đạo đức cách mạng của Bác Hồ, các tấm gương tiêu biểu về học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh... đã góp phần nâng cao ý thức của các ngành, các cấp và người dân trong rèn luyện đạo đức, lối sống.

Bên cạnh những vấn đề nêu trên, báo chí nước ta đã góp phần nâng cao chất lượng thông tin đối ngoại, quảng bá và giới thiệu đất nước, văn hóa, con người Việt Nam với bè bạn quốc tế, góp

phần nâng cao vị thế và uy tín của nước ta trên trường quốc tế.

Hoạt động của các cơ quan báo chí đã có những cải tiến rõ rệt, chất lượng không ngừng nâng cao, nội dung đảm bảo tính Đảng, tính đại chúng, đáp ứng được thông tin, thu hút sự quan tâm của người đọc, người nghe. Phương tiện kỹ thuật chế bản, in ấn ngày càng hiện đại; hạ tầng kỹ thuật phục vụ cho việc truyền dẫn thông tin, khai thác và thu nhận thông tin được hiện đại hóa; giao lưu quốc tế được rộng mở tạo điều kiện cho báo chí nước ta phát triển, tiếp thu tinh hoa của nền báo chí thế giới.

Có thể nói, trong thời gian qua, báo chí nước ta “tiếp tục phát triển nhanh về số lượng, loại hình, ấn phẩm, đội ngũ những người làm báo và số lượng người đọc; cơ sở vật chất kỹ thuật, công nghệ, ảnh hưởng của báo chí được mở rộng...⁽¹⁾”; đã làm tốt chức năng vừa là cơ quan ngôn luận của Đảng, Nhà nước vừa là diễn đàn của nhân dân; góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của đất nước; mở rộng giao lưu và hội nhập quốc tế. Báo chí nước ta đã tham gia phản ánh nhiều vấn đề có ý nghĩa quan trọng, những sự kiện nóng bỏng của đất nước, được đông đảo các tầng lớp nhân dân quan tâm. Nhiều tác phẩm đã gây xúc động trong dư luận xã hội, tạo ra những ảnh hưởng lớn, đề xuất để hoàn thiện cơ chế, chính sách trong một số lĩnh vực, góp phần phát hiện và giải quyết những vấn đề bức xúc, có ý nghĩa trong đời sống xã hội nước ta. Nhiều cơ quan báo chí đã thực sự đi trước, định hướng tư tưởng, tạo sự đồng thuận xã hội đối với các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, xứng đáng là đội

quân tiên phong trên mặt trận tư tưởng; thể hiện sự nhạy bén, tinh táo, trách nhiệm trước nhiều vấn đề quan trọng của đất nước. Điều đó chứng tỏ, báo chí là một kênh thông tin quan trọng trong đời sống hàng ngày của người dân, môn ăn tinh thần không thể thiếu của nhân dân; báo chí đã luôn có mặt ở những mũi nhọn của cuộc sống, thể hiện ý thức trách nhiệm xã hội cao với sự nghiệp đổi mới đất nước.

Tuy nhiên, bên cạnh ưu điểm nổi bật và thành tích to lớn nêu trên, *hoạt động báo chí và công tác lãnh đạo, quản lý báo chí trong những năm qua cũng bộc lộ một số thiếu sót, khuyết điểm cần nhìn nhận đúng, rõ để tập trung sức khắc phục:*

- Một số cơ quan báo chí có biểu hiện coi nhẹ chức năng chính trị - tư tưởng, giáo dục của báo chí cách mạng, xa rời sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước;

- Xu hướng thương mại hóa phát triển dẫn đến xa rời tôn chỉ, mục đích, đối tượng phục vụ, sa đà khi phản ánh các vụ án, mặt tiêu cực, mặt trái của xã hội; một số tờ báo và đài truyền hình quảng cáo quá nhiều đã ra gây phản cảm đối với người đọc và xem; tư nhân núp bóng để ra báo, kinh doanh báo chí ngày càng tăng;

- Chưa coi trọng phát hiện, biểu dương các nhân tố mới, điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt, cổ vũ phong trào thi đua yêu nước;

- Các cơ quan báo chí quan trọng của Đảng, Nhà nước chậm đổi mới, nội dung và hình thức chưa hấp dẫn, chất lượng và hiệu quả tuyên truyền không cao, chưa đủ sức chi phối, làm chủ thông tin và định hướng được dư luận xã hội;

- Chưa có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan báo chí trong thông tin đối

⁽¹⁾ ĐCSVN, Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khóa X, Nxb CTQG, HN. 2007, tr.35-36

với những vấn đề nhạy cảm, bức thiết;

- Chưa tham gia có hiệu quả vào việc xây dựng chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước;

- Công tác giáo dục, bồi dưỡng chính trị, nghiệp vụ chuyên môn, đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ những người làm báo chưa được tiến hành thường xuyên và hiệu quả.

3. Nâng cao vai trò của báo chí cách mạng trong công cuộc đổi mới của nước ta hiện nay

Trong điều kiện tình hình trong nước và quốc tế hiện nay diễn biến mau lẹ, thời cơ và thách thức, thuận lợi và khó khăn đan xen, vai trò của báo chí đối với xã hội càng trở nên quan trọng hơn, trách nhiệm của báo chí đối với đất nước, với nhân dân càng nặng nề hơn. Báo chí không chỉ là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân mà còn phải phản ánh kịp thời, phân tích, đánh giá đúng mức tình hình phát triển kinh tế, chính trị, xã hội, góp phần nâng cao nhận thức của nhân dân và định hướng dư luận xã hội về các sự kiện, vấn đề thời sự trong nước và trên thế giới. Báo chí không chỉ phục vụ nhu cầu thông tin, góp phần nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân trong nước mà còn phải trở thành nhịp cầu thông tin, văn hóa, góp phần tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau cũng như tinh thần hữu nghị giữa nhân dân ta và các dân tộc trên thế giới.

Sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh CNH, HĐH của nước ta được tiến hành trong điều kiện tồn tại nhiều hình thức sở hữu,

nhiều thành phần kinh tế, vận hành theo cơ chế thị trường định hướng XHCN. Do vậy, nhu cầu của các đối tượng trong xã hội về tiếp nhận thông tin và cung cấp thông tin ngày càng cao và đa dạng. Xu hướng hội tụ thông tin ngày càng diễn ra mạnh mẽ là yếu tố tích cực tác động đến sự phát triển thông tin ở nước ta. Thông tin trên báo chí ngày càng khẳng định là nhu cầu thiết yếu trong đời sống xã hội, chi phối sâu sắc toàn diện mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.

Nghị quyết Đại hội lần thứ X của Đảng đã chỉ rõ: "Tạo điều kiện cho các lĩnh vực xuất bản, thông tin đại chúng phát triển, nâng cao chất lượng tư tưởng và văn hóa, vươn lên hiện đại về mô hình, cơ cấu tổ chức và cơ sở vật chất - kỹ thuật; đồng thời xây dựng cơ chế quản lý phù hợp, chủ động, khoa học"⁽¹⁾.

Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X đã xác định nhiệm vụ chủ yếu của báo chí như sau: "Báo chí phải nắm vững và tuyên truyền sâu rộng, kịp thời, có hiệu quả đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, bám sát nhiệm vụ công tác tư tưởng, tích cực tuyên truyền, cổ vũ thành tựu của công cuộc đổi mới. Coi trọng đúng mức việc phát hiện, biểu dương các nhân tố mới, điển hình tiên tiến; tích cực đấu tranh, góp phần ngăn chặn và từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí, quan liêu, các tiêu cực và tệ nạn xã hội; phản bác có hiệu quả những thông tin, quan điểm sai trái, phản động, thù địch, bảo vệ vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng; tiếp tục phát huy tiềm lực và ưu điểm, khắc phục các yếu kém, khuyết điểm, nâng cao chất lượng tư tưởng, tính hấp dẫn, mở rộng đối tượng độc giả, vươn lên hiện đại về mô hình tổ chức hoạt động, về cơ sở vật chất, kỹ thuật và công nghệ"⁽²⁾.

⁽¹⁾ ĐCSVN, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X, Nxb CTQG, HN. 2006, tr.107

⁽²⁾ ĐCSVN, Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khóa X, Nxb CTQG, HN. 2007, tr.49

Có thể nói, vai trò của báo chí đối với sự phát triển xã hội đã được khẳng định. Trong công cuộc đổi mới hiện nay ở nước ta, bên cạnh việc quán triệt và làm tốt các vấn đề nêu trên, báo chí nước ta trong thời gian tới ***cần chú trọng đến hai nhiệm vụ chưa thật sự được phát huy đầy đủ***, đó là:

- Nâng cao vai trò phản biện xã hội của báo chí

Thời gian qua, báo chí nước ta đã và đang từng bước phát huy vai trò phản biện xã hội, tổ chức và điều hành tốt những diễn đàn và nhịp cầu phản biện. Bằng cách nêu "gợi ý" về một vấn đề kinh tế - xã hội nào đấy, nhiều tờ báo đã tạo được diễn đàn công khai, rộng rãi, thu hút được nhiều ý kiến bàn luận của đông đảo các tầng lớp xã hội. Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy, mức độ tham gia và hiệu quả đạt được vẫn còn hạn chế. Vì vậy, nâng cao vai trò phản biện xã hội của báo chí là một trong những yêu cầu cơ bản để nâng cao vai trò của báo chí đối với công cuộc đổi mới ở nước ta.

Báo chí là một trong những phương tiện, công cụ quan trọng để đưa những chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đến với các giai tầng xã hội, cổ vũ, động viên, góp phần làm cho chủ trương, chính sách đi vào cuộc sống, thành những phong trào hành động cách mạng sôi động. Đồng thời, chính từ thực tiễn cuộc sống, báo chí đã kịp thời chỉ ra những khiếm khuyết, tồn tại của các quyết sách đã ban hành; đề xuất, kiến nghị với Đảng và Nhà nước cần sửa đổi, bổ sung để đáp ứng nhu cầu cuộc sống, nguyện vọng của nhân dân. Thông qua báo chí, nhân dân có thể đề đạt những tâm tư, nguyện vọng của mình với Đảng và Nhà nước. Tất cả đã giúp cho Đảng và Nhà nước ta, các cơ quan chuyên môn,

các nhà quản lý có sự điều chỉnh kịp thời, hợp lý trong việc hoạch định chính sách, triển khai các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Để báo chí làm tốt vai trò phản biện xã hội thì Đảng và Nhà nước cần tạo ra cơ chế cho báo chí tham gia thật sự sâu rộng vào quá trình hoạch định chủ trương, đường lối, xây dựng chính sách, pháp luật; cần có cơ chế cung cấp thông tin chính xác, kịp thời cho các cơ quan báo chí. Đồng thời, báo chí một mặt phải bám sát cơ sở, gần dân để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của quần chúng nhân dân, mặt khác, cần tạo ra những diễn đàn trao đổi, phản ánh đầy đủ các hoạt động của đời sống xã hội; báo chí cũng phải thể hiện chính kiến của mình trên tất cả các lĩnh vực... Nghĩa là báo chí cần đẩy mạnh đổi mới, nâng cao chất lượng để thực sự trở thành chiếc cầu nối hữu hiệu giữa Đảng, Nhà nước với quần chúng nhân dân, là diễn đàn quan trọng, tập hợp mọi lực lượng trong xã hội trao đổi thông tin. Bên cạnh đó, báo chí cũng phải coi trọng việc đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ những người làm báo. Công tác này phải được tiến hành một cách bài bản, có hệ thống về chính trị tư tưởng, kinh tế, văn hóa - xã hội, chuyên môn nghiệp vụ, coi đây là đòi hỏi bắt buộc đối với mỗi nhà báo. Chỉ có làm như vậy mới tạo ra được đội ngũ những người làm báo có nhân sinh quan, thế giới quan một cách khoa học, biện chứng, tư duy phân tích và đánh giá vấn đề nhanh nhạy, sâu sắc... Nhà báo không am hiểu đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước cận kề, có kiến thức sâu rộng về các lĩnh vực của đời sống xã hội thì nhất định báo chí sẽ không làm tốt vai trò phản biện xã hội.

- Nâng cao vai trò của báo chí trong phòng, chống tham nhũng, lãng phí

Điều 86 Luật Phòng, chống tham nhũng quy định: Nhà nước khuyến khích cơ quan báo chí, phóng viên đưa tin phản ánh về vụ việc tham nhũng và hoạt động phòng, chống tham nhũng; cơ quan báo chí có trách nhiệm biểu dương tinh thần và những việc làm tích cực trong công tác phòng, chống tham nhũng; lên án, đấu tranh với những người có hành vi tham nhũng; tham gia tuyên truyền, phổ biến pháp luật về phòng chống tham nhũng; cơ quan báo chí, phóng viên có quyền yêu cầu cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền cung cấp thông tin, tài liệu liên quan đến hành vi tham nhũng; cơ quan báo chí, phóng viên phải đưa tin trung thực, khách quan.

Một trong những giải pháp quan trọng để phòng ngừa tham nhũng, đó là công khai, minh bạch. Có thể nói, hơn lúc nào hết báo chí có lợi thế trong giải pháp này. Càng công khai, càng minh bạch thì càng khó tham nhũng. Mọi hoạt động đều bị kiểm soát, trong đó có sự giám sát của công chúng, của giới truyền thông, thì ít bị lợi dụng, lạm dụng để vụ lợi. Về khía cạnh phẩm chất, đạo đức thì hành vi vụ lợi phải bị mọi người lên án, phê phán, tẩy chay, gét bỏ. Làm được điều này chắc chắn tham nhũng sẽ ít đi. Báo chí đã, đang và cần tăng cường phát huy lợi thế của mình để góp phần loại trừ tham nhũng.

Báo chí là một trong những kênh thông tin quan trọng trong công tác phòng, chống tham nhũng, là công cụ hữu hiệu trong việc thúc đẩy hoạt động xem xét, xử lý hành vi tham nhũng nhanh nhạy, chính xác, khách quan và đúng pháp luật, là phương tiện góp phần bảo đảm hiệu quả trong hoạt động phòng ngừa tham nhũng. Trên thực tế, báo chí đã phát hiện nhiều vụ việc có dấu hiệu tham nhũng. Với những tài liệu, hồ sơ

mà các phóng viên thu thập được, với những bình luận sắc sảo của những cây viết chuyên nghiệp thì các cơ quan có thẩm quyền thường vào cuộc nhanh hơn và sớm đưa ra kết luận. Ngoài ra, thông qua việc cung cấp thông tin sớm, báo chí đã góp phần thúc đẩy hoàn thiện cơ chế quản lý, chấn chỉnh sai phạm, tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước.

Vì vậy, để làm tốt nhiệm vụ này, báo chí phải được tiếp cận thông tin nhanh và chính xác; cần có sự hỗ trợ của các cơ quan có thẩm quyền nhằm tiếp cận thông tin và xử lý thông tin khi đưa lên trang báo.

Công cuộc đổi mới ở nước ta hiện nay đang đặt ra cho những người làm báo trách nhiệm to lớn, nặng nề. Để hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình, báo chí nước ta phải phát triển mạnh mẽ hơn nữa về cả lực lượng, trình độ kỹ thuật - công nghệ, quy mô, uy tín xã hội. Trước mắt, báo chí nước ta phải nỗ lực cùng đất nước vượt qua những khó khăn, kịp thời phản ánh sinh động tình hình chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội trong và ngoài nước, góp phần thực hiện thắng lợi đường lối phát triển đất nước của Đảng, đưa nước ta phát triển nhanh và bền vững. Trong giai đoạn phát triển mới, những người làm báo vẫn phải luôn học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, mà cụ thể là tấm gương và đạo đức nghề nghiệp của nhà báo vĩ đại Hồ Chí Minh. Học tập và làm theo tư tưởng của Người là phải không ngừng và nỗ lực phấn đấu nâng cao tính tư tưởng, trình độ, tính chuyên nghiệp trong hoạt động báo chí. Đó là một yêu cầu khách quan của báo chí hiện đại, đồng thời cũng là bài học sâu sắc từ thực tiễn báo chí nước ta trong thời gian qua. □